

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wír Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kǐ kiíyín jǐ viwír ve vír msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à jǐ ghay ngàŋ seé kfəə wír msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wír msòŋé kù dínèŋ ne laàyeé a dzè wo lìi nyàm se kwa' wo wù bivirin vífii vé wíri wùn à woŋ wo wíri kǐ kér fó a yu vijun ve kisunŋnìn keé ngèŋgèr wùn à Biiímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kǐ sǐn kǐ kiíyín jǐ dzə á shíi wo tavín wo wír dzəm,

Mo kí dzəən é shíi jǐ nsər kǐŋ á ghay wír msòŋ fo wíri shwíyí kilòŋ e wiy e rər sí bí' fo bó á yò' dzəə kér dzəə yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavií wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shíi fóo yǐi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatǐ ke vitum veé kitu ke nsayǐ fèrìn ne nsər fóo səə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wír nsòŋ, fóo dín viwír wùn à viku'ùu vé wír, à viréŋréŋ vé lùmèn w'ŋ wíy, e kfèn wáy wáyín jǐ kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatǐ ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jǐ á wiy suusín wo', e so fo wír dzəm wáa ker ghvém e kfən a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wír dzə'm kiiy ghay sín wùn à vitaaví vin vi, kǐ dzə é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiin,

Mo kí dzəən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wír Msòŋ Rən, jǐ mfi' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwír wò'ón mò'ón wùn à Vintatǐ veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sídzəm e vífii, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrii fó a tavír ghvém gháy sín wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvém wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yǐi, aá kiíy e kfən a lèm kijuujǔŋ e mvèm wír veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wir dzəm réŋréŋ fó ghvəm wùn à fó ghà, á yo' dzəə wir msòŋ jǐ kwàn. Wír dzəm kǐm k fómo woo fó kwà'ti wùn à fó vífii, a wù kér fó a yǐi e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wír dèm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rène suuyin là nya' kǐn kùm ráŋ, nshòm, kǐn lumèn kǐn Wíyí, kǐn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'ti símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kǐn anta' á mó'ó.

3

Wír dzəm kér vitaaví fó a dzə e tin, fóo yǐi mo wù ta' a yǐi e kfən a dzə e kǐŋèn.

4

Wír yò' kér fó a òm vikwàn, kìn a òm òm yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiinè wír msòṅ, kìn dzà é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvri e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kər ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzà réṅréṅ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réṅréṅ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réṅréṅ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòṅ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kər ghay ji nsər yeé wònṅ nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonje foon kìn ye yì dzəən é ṅwà' nsər woó wònṅ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wònṅ, a bó nsər yeé wònṅ yo' bìimé.

10

Wír dzəm kər ghay réṅréṅ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kər ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ṅgèṅgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réṅréṅ mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaáví ve wù kərí wùn à vinyo ve wù kər fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kər ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṅgèṅgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réṅréṅ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəá sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónṅ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ṅge' là' ye yì shaa kinyo ke ṅwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wír dzəm kər ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kər ghay fó a ghan a shííy ááwuneé mvəm wonṅ mo wù koṅé.

2. wír dzəm kər ghay fóo fəə fo wònṅ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bəm e wun wònṅ.

14

1. Wír dzəm kər ghay wo dzə wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyri wír kìn dzə é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kìn kì yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wònṅ wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. Wìr dzèm kër ghay e wun wòn fò a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfá (woŋ vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là bíy kùm rám, woŋ wùn à bíimée, á kër ghay fò a ker tátí vijin, a fèr kfáá. Áwune kër vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzá cá' a dzə cá' a dzə fo Wíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.
3. Kfáa dzə fómo Nyúy, a kfèn dzə kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fò a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fò a ker vífá vé fo wun kitu réŋrŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fò a ker kwa'tì rá, vífií vé wùn à bíimé rəá. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəá bíimé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo òn bíimé rá moo é dùrì, e yì, e ghvəm wùn à fóo lèm nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì ré; ghay rəne fò vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là bíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaáj.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfá.
2. Wir dzèm kër ghay réŋrŋ fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋe. Koŋ rəne wiy a din wún é dzə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à viréŋrŋ ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzə yee réŋ yimò' ye yì shwinen rən.

22

Wìr dzəm, moo wír woó wòn kër ghay ló a dzə e kìnèn, e klàn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun réŋrŋ mo káv kìn kéŋe dzə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á líi woŋ wov ve dzəən ku fò wun viwìr wùn, wùn à ghvəme.

23

1. Wìr dzèm kër ghay fò a ker lìm. Fóo sho' kfá lìm ye wù koŋe, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lìm lìm a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kìnèn fò kibun ke lìm.

2. Wìr dzèm wo wù lim lim rénrénj kér fó a ker vila'ày rénrénj là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee rénj ve ví gheenén wun ve dzè ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wàa ker viwìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kìn lim rá vee wun kòŋ.

24

Wìr dzèm kér ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koŋè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishííy ve bam ví, a meèmè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzà, lav wùn à shív sì, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfàn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibunj ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé viŋkfə, sé vidzə̀nè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi vá.

2. Yìy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsə yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijin kìn é visàkii kér ghay rénrénj fó a dzə à kìnè é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kér ghay fóo ye'éy ŋwà'. Yé'éy rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e ŋkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyìn. Nkè' yé'éy ye yìyìn rən kér fó a dzə kù fo wìr dzəm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèèter fo wìr dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn sì wiy a dzə fo wìr dzəm renrénj mo vífíí və ví dzəən.

2. Shíí ŋwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wìr kíy wùn à fóo tavír ghwəm yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wìr msòŋ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wìr msòŋ kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdən a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaánj.

3. Atàr wùn aàiyí kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfàn a yu vijun ve fèr, a ker kilíŋ fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzèm kér ghay fó dzə e kìnè fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sánj wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzèm kér ghay fó a ker nyaánj e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rəne suuyin.

29

1. Wìr dzèm kér fó a lim, a dzə e wun kilíŋ bì'fo dzəən fó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfə là kìnjivìr.

2. Mo wìr dzèm din ghay sìn wùn à vitaávi vé ví, wiy a sàr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kíy wùn à ghvəme fo ghay wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér rénrénj mo lìi wo jun, nyaánj woó wòn wùn à dzə'əm ye junj e wòn wo wìr dzèm kér ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzə à dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin ví jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzà shó e sa' fèn ke dzà kitúm, kintatì kìn wír wù biner ji kí fò wun vitaáví ji wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saŋen é sa'fèn.
